

T.C.
ULAŖTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Sivil Havacılık Genel M¼d¼rl¼Đ¼

Sayı : 52217814-020-104929
Konu : Havacılık Bilgi Y¼netimi Personeli AŖır¼
Yorgunluk Risk Y¼netimi Genelgesi

11/07/2025

GENELGE
GM-2025/3

BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar

Amaç

MADDE 1–(1) Bu Genelgenin amacı, Türk Hava Sahasında hava seyr¼seferinin emniyetli, d¼zenli ve hızlı akıŖını sağlamakla sorumlu olan Havacılık Bilgi Y¼netimi personellerinin, 24 saat vardiya esasına uygun çalıŖma d¼zenleri içinde oluŖan aŖır¼ yorgunluk, yıpranma ve beraberinde gelen riskleri en aza indirmektir.

Kapsam

MADDE 2–(1) Bu Genelgede, Türk Hava Sahasında hava seyr¼seferinin emniyetli, d¼zenli ve hızlı akıŖını sağlamakla sorumlu olan Havacılık Bilgi Y¼netimi personellerini ve Hava Seyr¼sefer Hizmet Sağlayıcılarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3–(1) Bu Genelge,

a) 14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununun 41 inci ve 46 ncı maddelerine, 15/7/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İliŖkili Kurum ve KuruluŖlar ile Diğer Kurum ve KuruluŖların TeŖkilatı Hakkında 4 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 437 nci ve 441 inci maddelerine,

b) 13/1/2012 tarihli 28172 sayılı Sivil Havacılıkta Emniyet Y¼netim Sistemi Y¼netmeliĐinin (SHY-SMS) 2. Maddesine ve SHY 65-03 Hava Seyr¼sefer Hizmet Sağlayıcıları Tarafından Emniyet Y¼netim Sistemlerinin Kullanılmasına İliŖkin Talimatının (SHT65-03) 2. ve 6. maddelerine,

c) ICAO Annex 11 Hava Trafik Hizmetleri Ek-6 AŖır¼ Yorgunluk Risk Y¼netimi Sistemi (FRMS) Gereklilikleri, ICAO Doc. 9966 AŖır¼ Yorgunluk Y¼netimi YaklaŖımlarının G¼zetimi El Kitabı, ICAO Hava Trafik Hizmet Sağlayıcıları İçin Yorgunluk Y¼netimi Kılavuzu ve EUROCONTROL Hava Trafik Kontrol¼nde Kritik Hadise Stres y¼netimi dok¼manlarına dayanılarak, hazırlanmıŖtır.

İlgi Mevzuatlar
2920 sayılı Kanun
4 numaralı CBK

Daire/Birim	Sekt¼rel D¼zenleme ve EĞitim Daire Başkanlığı
Koordinat¼rl¼k	-
Revizyon No	0
Rev. Tarihi	-

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

Tanımlamalar ve kısaltmalar

MADDE 4–(1) Bu Genelgede geçen;

- a) Aşırı Yorgunluk: Bir kişide dikkat ve emniyet ilişkili operasyon görevlerini yerine getirebilme yetisini azaltan ve uyku eksikliği, uzatılmış uyanıklık, sirkadiyen ritim ve/veya iş yükü (zihinsel ve/veya fiziksel aktiviteler) nedeniyle zihinsel ve fiziksel kapasitede azalma ile sonuçlanan fizyolojik bir durumu,
- b) Dinlenme süresi: Gündüz vardiyası sonrasında ve uyku gününden sonra gelen süreyi,
- c) EUROCONTROL: Avrupa Hava Seyrüsefer Emniyeti Teşkilatını,
- ç) Gece vardiyası: Çalışma saatlerinin çoğunun gün batımı ile gün doğumu arasında kalan süre dahilinde olduğu ve/veya ihtiyaç halinde kısmen gün doğumundan sonra sonraki süreyi de kapsayacak şekilde düzenlenen vardiya süresini,
- d) Genel Müdür: Sivil Havacılık Genel Müdürünü,
- e) Genel Müdürlük: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünü,
- f) Gündüz vardiyası: Çalışma saatlerinin çoğunun gün doğumu ile gün batımı arasında kalan süre dahilinde olduğu ve/veya ihtiyaç halinde gün batımından sonrasındaki süreyi de kapsayacak şekilde düzenlenen vardiya süresini,
- g) Hava seyrüsefer hizmet sağlayıcı: Hizmet verdikleri havaalanı veya birim ile sınırlı olmak üzere, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca veya ilgili mevzuat uyarınca ATS/AIS hizmeti sağlama yetkisi verilmiş kurum ve kuruluşları,
- ğ) Havacılık bilgi yönetimi hizmeti: Uluslararası hava seyrüseferinin emniyet, düzen, kalite ve etkinliğini artırmak için ihtiyaç duyulan havacılık bilgi/verilerini ve haberleşme akışını sağlamak amacıyla AIM personeline verilen hizmeti,
- h) Havacılık bilgi yönetimi personeli: Havacılık bilgi yönetimi lisansına haiz Havacılık Bilgi Yönetimi Şefi, Havacılık Bilgi Yönetimi Uzmanı, Asistan Havacılık Bilgi Yönetimi Uzmanı, Stajyer Havacılık Bilgi Yönetimi Uzmanını ve bu lisansa işlenmiş derece veya derecelerin verdiği yetkiler dahilinde ve ancak sahip olduğu yetkiler kapsamında havacılık bilgi yönetimi hizmeti veren personeli,
- ı) ICAO: Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatını,
- i) Sirkadiyen Ritim: Dünya'nın kendi eksenine etrafındaki 24 saatlik yolculuğu sonucunda ortaya çıkan canlılar üzerindeki biyokimyasal, fizyolojik ve davranışsal ritimlerin tekrarı, uyku-uyanıklık döngüsünü,
- j) Uyku günü: Gece vardiyasının bitiş saatinden itibaren bir sonraki günün aynı saatine kadar geçen 24 saatlik süreyi,
- k) Vardiya: Yirmi dört saatlik çalışma gününün, çalışma bölümlerinden her birini, ifade eder.

İlgi Mevzuatlar
2920 sayılı Kanun
4 numaralı CBK

Daire/Birim	Sektörel Düzenleme ve Eğitim Daire Başkanlığı
Koordinatörlük	
Revizyon No	0
Rev. Tarihi	-

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

İKİNCİ BÖLÜM
Genel Esaslar ve Uygulama

Dinlenme süresi

MADDE 5–(1) Bu Genelgede tanımlanan amaç doğrultusunda, havacılık bilgi yönetimi personellerine hava seyrüsefer hizmet sağlayıcı tarafından verilecek dinlenme süreleri;

- Gündüz vardiyasını takiben gece vardiyasında çalışacak olan havacılık bilgi yönetimi personeli kesintisiz ve asgari 24 saat,
- Gündüz vardiyasını takiben tekrardan gündüz vardiyasında çalışacak olan havacılık bilgi yönetimi personeli için kesintisiz ve asgari 12 saat,
- Gece vardiyasını takiben uyku günü sonrası kesintisiz ve asgari 48 saat olacak şekilde düzenlenir.

(2) Uyku günü, gece vardiyası sonrası vücudun bozulan sirkadiyen ritmini yeniden düzenlemesi, aşırı yorgunluğa bağlı fiziksel ve psikolojik etkilerin giderilmesi amacını taşıdığından dinlenme günü olarak değerlendirilmez.

(3) Bir gündüz ve/veya gece vardiyasındaki çalışma süresi 12 saatten uzun olamaz.

(4) Hava seyrüsefer hizmet sağlayıcı, havacılık bilgi yönetimi personelinin programlanmamış görevlere atanmasında (eğitim faaliyetleri hariç), dinlenme sürelerine mümkün olduğunca etki etmeyecek bir süreç belirler.

İlgi Mevzuatlar
2920 sayılı Kanun
4 numaralı CBK

Daire/Birim	Sektörel Düzenleme ve Eğitim Daire Başkanlığı
Koordinatörlük	
Revizyon No	0
Rev. Tarihi	-

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

Uygulama

MADDE 6–(1) Hava seyrüsefer hizmet sağlayıcı, 24 saatlik vardiya döngüsünü aksatmayacak şekilde, bu Genelgenin 5 inci maddesine uygun olacak şekilde ilgili birimlerin vardiya döngüsünü düzenler.

İstisnai ve özel durumlar

MADDE 7 –(1) Hava seyrüsefer hizmet sağlayıcı, personel yetersizliği ve operasyonel ihtiyaçlar ve benzeri mücbir sebeplerle ilgili hava seyrüsefer hizmeti veren birimin bu Genelgenin 5 inci maddesinin 3 üncü fıkrası hariç diğer fıkralarında yer alan şartlar ile bu Genelgede belirtilen sınırlama ve sürelerin uygulanmasına ilişkin hususların yerine getirilemeyeceği durumlarda gerekçeleri, risk analizi, risklerin azaltılmasına yönelik alınacak tedbirleri ve destekleyici unsurları ile birlikte ilgili hava seyrüsefer hizmeti veren birime ait hazırladığı hususi vardiya döngüsünü başlatacağı zaman ve bu Genelgenin 5 inci maddesine uygun hale getireceği planlanmış tahmini süreyi belirtecek şekilde Genel Müdürlük onayına sunar. Genel Müdürlük uygun bulduğu takdirde hava seyrüsefer hizmet sağlayıcı ilgili ünite için hazırladığı hususi vardiya döngüsünü uygulamaya koyar. Şayet Genel Müdürlük bahse konu hususi vardiya döngüsünü uygun bulmazsa hava seyrüsefer hizmet sağlayıcıdan ilgili ünite için yeni bir çalışma talep eder.

(2) Hava seyrüsefer hizmet sağlayıcı, hususi vardiya döngüsü hazırladığı hava seyrüsefer hizmeti veren birimde görevli havacılık bilgi yönetimi personeli vardiyaları arası sirkadiyen ritminin normal düzene adapte olması için ihtiyaç olan süreyi bu Genelgenin 5 inci maddesine uygun şekilde gözetir.

(3) Hava seyrüsefer hizmet sağlayıcı, hususi vardiya döngüsü hazırladığı hava seyrüsefer hizmeti veren birimlerin vardiya döngüsünün en kısa sürede bu Genelgenin 5 inci maddesine uygun hale getirilmesinden sorumludur.

(4) Bu Genelgede belirtilen gerekliliklere, arama/kurtarma faaliyetleri, sel, yangın, deprem ve benzeri durumlardaki doğal afetler, olağanüstü haller ve çeşitli teknik sorunların yol açtığı olağandışı durumlar için personel kapsamında Genel Müdürlüğün izni ve/veya bilgisi dâhilinde istisnai uygulamalar yapılabilir.

(5) Genel Müdürlük, gerekli gördüğü durumlarda farklı bir vardiya döngüsü düzenlemesi talep edebilir.

Denetim

MADDE 8 –(1) Bu Genelge hükümlerinin uygulanmasına yönelik hususlar Genel Müdürlük tarafından denetlenir.

İlgi Mevzuatlar
2920 sayılı Kanun
4 numaralı CBK

Daire/Birim	Sektörel Düzenleme ve Eğitim Daire Başkanlığı
Koordinatörlük	
Revizyon No	0
Rev. Tarihi	-

T.C.
ULAŖTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Sivil Havacılık Genel M¼d¼rl¼Đ¼

İdari yaptırımlar

MADDE 9–(1) Bu Genelge h¼k¼mlerine aykırı davranışlarda bulunan ger¼ek ve t¼zel kişiler hakkında 2920 sayılı Kanunun 143 ünc¼ maddesi ile 29/1/2013 tarihli ve 28543 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Sivil Havacılık Genel M¼d¼rl¼Đ¼ Tarafından Verilecek İdari Para Cezaları Hakkında Yönetmelik (SHY-İPC) h¼k¼mleri gereğince gerekli idari yaptırımlar uygulanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Çeşitli ve Son H¼k¼mler

Yür¼rl¼k

MADDE 10–(1) Bu Genelge yayımlandığı tarihte yür¼rl¼Đ¼ girer.

Yür¼tme

MADDE 11 –(1) Bu Genelge h¼k¼mlerini Genel M¼d¼r yür¼t¼r.

İlgi Mevzuatlar
2920 sayılı Kanun
4 numaralı CBK

Daire/Birim	Sektörel Düzenleme ve EĞitim Daire Başkanlığı
Koordinatörl¼k	-
Revizyon No	0
Rev. Tarihi	-